

احیای سنت «الهی نامه خوانی» در فرهنگ عمومی

۲

جلوه دیگری از خدمتگزاری
خادمان امام رضا(ع)

سفیران کرامت رضوی

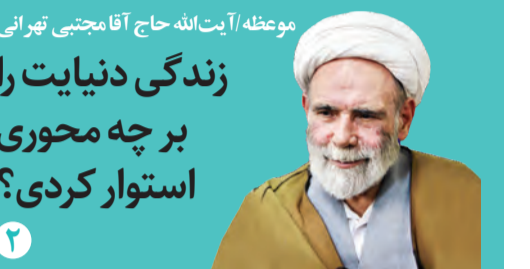
در چند سال اخیر خوشبختانه حرکت‌های ارزشمندی با هدف کمک به خانواده زندانیان؛ از آزاد کردن زندانی گرفته تا حمایت از اعضای خانواده‌هایشان در کشورمان شاهد هستیم. اما پیش‌شرط همه اقدام‌ها در این مسیر، کمک به تقویت فرهنگ مصلحه و بخشش است. اقدام فرهنگی ارزشمندی که از آیین غنی اسلامی و سفارش‌ها و سیره اهل بیت طاهرین(ع) سرچشمه می‌گیرد. آستان قدس رضوی نیز از چند سال پیش، چه در قالب طرح‌های حمایتی نهادهای خود نظیر «نذر امام» که برای آزادی مادران نیازمند زندانی در سطح کشور توسط بنیاد کرامت رضوی در حال اجراست و چه به ...

مهدی چنگیزی - عکاس رضوی

ویژه فرهنگ و معارف رضوی
سال دوم | ویژه نامه ۳۳۷

رجبی دوانی:
دشمن دنبال برهم زدن پیوند هیئت با نظام است

فاکتور ۸ نو ترکیب ایرانی در راه کشورهای حوزه C.I.S

وزیر فرهنگ در اختتامیه جشنواره شعر نماز جمعه تأکید کرد
ضرورت بازگشت فعالیت‌های فرهنگی به مساجد

رونمایی از بسته محتوایی شعر ویژه دهه کرامت

درباره زندگی و خدمات ابوطاهر قمی، وزیر نامدار عصر سلجوقی و مدفون در حرم رضوی

مرا بس است خادم رضا علیه السلام بودن

این زمان و به دلیل شیوع تعصبات مذهبی ناشی از فعالیت‌های فرقه اسماعیلیه، زائران و مجاوران حرم رضوی روزگار سختی می‌گذراندند و این اقدام ابوطاهر، گامی مؤثر برای کاستن از مشکلات رفاهی و امنیتی آن‌ها بود.

امام رضا(ع) بود. تا پیش از او، حرم مطهر تزئینات چندانی نداشت اما با همت وی، «آزاره» یا بخش پایینی دیوار حرم کاشی‌کاری شد و این کاشی‌های زرین‌فام بعدها ترمیم گردید و تا امروز بر بخش‌هایی از دیواره داخلی روضه منوره باقی است.

محمد حسین نیکبخت
قدیمی‌ترین بخش اماکن متبرکه، ساختمان زیر گنبد و اطراف ضریح مطهر امام رضا(ع) است که به «روضه منوره» شهرت دارد. در این مکان مقدس، با وجود تغییرات مداوم در تاریخ هزار و ۲۰۰ ساله آن، می‌توان نشانه‌های متعددی از فعالیت‌های عمرانی گذشته یافت. یکی از این نشانه‌ها، کاشی‌های بسیار زیبا موسوم به کاشی‌های «زرین‌فام» یا «سنجری» است که برخی عقیده دارند با توجه به شواهد تاریخی، در عهد سلطان سنجر سلجوقی یعنی چیزی حدود ۹۲۰ سال پیش ساخته و نصب شده است. اما شاید شخصیت مهم و تأثیرگذاری که نقش بسیار مهمی در تزئینات و مرمت ساختمان حرم رضوی طی این دوره تاریخی ایفا کرد، چندان برای شما شناخته شده نباشد؛ شرف‌الدین ابوطاهر قمی ملقب به «وجیه‌الملک».

دعوت برای خدمت

نکته دیگری که باید درباره خدمات ابوطاهر قمی در آستان قدس رضوی مورد توجه قرار گیرد، نقش وی در تشویق شیعیان و حتی پیروان دیگر مذاهب اسلامی به فعالیت‌های عمرانی در حرم رضوی است. قدیمی‌ترین سنگ مرقد مطهر امام رضا(ع) مربوط به سال ۵۱۶ ق / ۵۰۱ ش و همزمان با اواخر دوران زندگی ابوطاهر قمی ساخته شد؛ سازنده این سنگ، ابوالقاسم احمد بن علی علوی حسینی است. درست در همین دوره، برادران کاکویی - که یک بار

آرمیدن در جوار ولی خدا

ابوطاهر را فردی دین‌دار، متشرع و مردم‌دار دانسته‌اند. او به دلیل اعتقاد به مذهب شیعه بارها مورد آزار و اذیت قرار گرفت و رقیبان سیاسی‌اش از این مسئله به دفعات سوءاستفاده کردند؛ اما ابوطاهر بر اعتقاد خود راسخ ماند. وی در اواخر عمر به وزارت سلطان سنجر سلجوقی هم منصوب شد، اما بیش از سه ماه در این منصب نماند و در ۲۵ محرم سال ۵۱۶ / ۲۲ فروردین سال ۵۰۱ بر اثر بیماری دار فانی را وداع گفت. پیکر ابوطاهر قمی را

ابوطاهر با وجود مسئولیت‌های حکومتی متعدد که اتفاقاً هر روز هم به آن‌ها اضافه می‌شد، رسیدگی به امور حرم مطهر و فعالیت در راستای آسایش زائران و مجاوران این مکان مقدس را بر خود فرض می‌دانست. برخی از مورخان معتقدند نخستین گنبد حرم رضوی به دست ابوطاهر بنا شده است.

چنان‌که وصیت کرده بود، به مشهد انتقال دادند و در روضه منوره ثامن‌الحجج(ع) به خاک سپردند. او موفقاتی نیز برای حرم مطهر در نظر گرفته بود که از آن جمله، روستایی را در نزدیکی مشهد نام برده‌اند که جزئیاتش در دسترس نیست. ابوطاهر فردی هنردوست و شاعرپرور بود. بسیاری از شاعران نامدار آن دوران مانند «امیرمعزی» در مدح وی شعر گفته‌اند.

در صفحه نخست رواق درباره خدمات گسترده آن‌ها به مشهدالرضا(ع) و ایجاد قدیمی‌ترین بارو در اطراف حرم صحبت کردیم - دست به فعالیت‌های عمرانی در مشهد زدند و این اقدام نمی‌تواند با تکواهای عمرانی و خدماتی ابوطاهر قمی که در آن زمان به وزارت سلطان سنجر سلجوقی منصوب شده بود و در همان حال، مسئولیت پیشین خود را در مرو هم عهده‌دار بود، بی‌ارتباط باشد. می‌دانیم که در

از قم تا مشهد

ابوطاهر قمی چنان‌که از نامش پیداست، در روستای «ویدهند» قم به دنیا آمد؛ در خاندانی شیعی مذهب که بر اعتقاداتشان بسیار استوار بودند. ابوطاهر در دوران سلطنت ملکشاه سلجوقی به بغداد رفت و «لشکرنویس» شد. منصبی که بسیار مهم و مورد توجه بود و تمام حساب و کتاب لشکریان و اموراتشان را زیر نظر داشت. خیلی زود استعدادش را شناختند و به دلیل دقتش در امور، از وی برای مناصب مهم‌تر استفاده کردند. طولی نکشید که ابوطاهر قمی مورد توجه خواجه نظام‌الملک طوسی قرار گرفت و او این قمی با استعداد را به عنوان ناظر امور دیوانی به مرو فرستاد. استقرار ابوطاهر در مرو و نزدیکی این شهر به مشهدالرضا(ع) موجب شد که او ارتباط گسترده‌ای با مشهد و سادات رضوی آن پیدا کند. ابوطاهر با وجود مسئولیت‌های حکومتی متعدد که اتفاقاً هر روز هم به آن‌ها اضافه می‌شد، رسیدگی به امور حرم مطهر و فعالیت در راستای آسایش زائران و مجاوران این مکان مقدس را بر خود فرض می‌دانست. برخی از مورخان معتقدند نخستین گنبد حرم رضوی به دست ابوطاهر بنا شده است اما این ادعا چندان درست به نظر نمی‌رسد و احتمالاً او دست به ترمیم یا تجدید بنای گنبد حرم زد. از دیگر کارهای ابوطاهر، توجه ویژه به تزئین نمای داخلی حرم

منبر مجازی در مجالس شادی روضه‌نخوانیم

حجت‌الاسلام ماندگاری | روحانیت معظم، منبری‌های عزیز، واعظان بزرگوار... ما لباس پیغمبر را پوشیدیم. از خودمان نباید مدل دربیابیم. همان طور که پیغمبر(ص) به مردم فرمودند: مثل من نماز بخوانید به ما منبری‌ها هم فرمودند: مدل ما منبر برآید. مدل ما تبلیغ کنید. وجود نازنین پیغمبر(ص) داشتند نماز جماعت می‌خواندند. صدای گریه بچه‌های بلند شد. حضرت سرعت را بیشتر کردند که نماز زود تمام شود... بعد هم فرمودند: از گریه بچه فهمیدم مادرش دارد نماز می‌خواند... مادری با وجود نوزاد، دوست دارد به جماعت بیاید... نماز جماعت بخواید ۲۰ دقیقه، نیم ساعت طول بکشد، این مادرها نباید بیایند... بزرگواران عزیز! مثلاً در شب نیمه شعبان حتماً باید شادی باشد. در ولادت‌ها حتماً باید شادی باشد. اینکه من منبری و مداح به هر بهانه‌ای در شادی بخوایم روضه بخوانم، نمی‌شود... باید حتماً شادی و فرح باشد. زیبایی‌ها گفته شود، قشنگی‌ها گفته شود و مردم انبساط خاطر داشته باشند روضه‌هایی که جگر همه را خون می‌کند نباید خوانده شود... یکی از قلق‌های این جلسات اقتصادشناسی است. اقتصادی مسجد و محفل را در نظر بگیریم. مخاطب، زمان و مکان را در نظر بگیریم. قطعاً مسجد دانشگاه با مسجد محل و مسجد بازار و با مسجدی که هیئت زرمندان آنجا برنامه دارد، متفاوت است. مسجد دانشگاه یک عده دانشجویان عزیزی هستند که دوست دارند بیایند، کمیل را بخوانند و مثلاً شادی شب نیمه شعبان را هم داشته باشند و از معارف هم استفاده کنند ولی در حدی که اشتها بماند. اصلاً به ما گفتند: دعاها و معارف را به گونه‌ای به مردم بگویید، مثل غذا خوردن که تا هنوز سیر نشده دست بکشد و بگوید: آخ چون چقدر خوب بود. منبری‌های عزیز از معارف بگویند، اما متناسب با زمان و مکان بگویند، متناسب با حال مخاطب، متناسب علاقه و ظرفیت مخاطب و نیازش بگویند. «کم گوی و گزیده گوی چون در» ... بعضی از مداحان و منبری‌های ما اقتضا را نمی‌شناسند، خودش حال خوبی دارد و منقلب شده، می‌خواهد همه پا به پای او منقلب شوند... این درست نیست و من احساس می‌کنم اگر رعایت کنیم و کمتر روضه بخوانیم، تناسب شب عید را رعایت کنیم و مناجات بخوانیم بهتر است... من معتقدم شاید شیرین‌ترین چیزی که به جوان‌ها حال بدهد مناجات است. از گریه همراه با مناجات ناراحت نمی‌شوند، چون با دل خودشان گریه می‌کنند و این خیلی قشنگ است... امیدواریم این اتفاق بیفتد...

و ملخ و قورباغه و مرغ کنارم پرسه می‌زنند. مصاحبه با دهیار روستا تمام شده و قبل برگشتن به شهر برای خردم زنگ تفریح قائل شده‌ام. نشست‌ام کنار یکی از شالیزارهای تازه نشا شده و چشمم پر از دشت است. پر از سرسبزی دست بشر. دارم به عظمت قدرت و خواست آدمیزاد فکر می‌کنم.

پی‌نوشت
مولا علی(ع) می‌فرماید:
از فرصت‌های نیکو استفاده کنید. آن‌ها چون ابر زودگذرند.

توی زمین مناجات می‌کنند. عمه می‌آید کنارم می‌ایستد و اشاره می‌کند به روسری آبی جمع و می‌گوید آن خانم، معلم است. بعد شال خاکستری که آشپز مراسمات محل است را معرفی می‌کند و بعدش زنی که شغل اصلی‌اش گویا اداریس‌ت. آن وقت با چشمی که برق می‌زند روی دخترک کم سن و سالی زوم می‌کند و خوشحال ادامه می‌دهد؛ مریم نخبه فیزیک است. باورت می‌شود دانشگاه شریف درس بخواند؟ عصر آفتابی فوق‌العاده‌ای ست. زنبور و مورچه

معطل زبانه و آسفالت به سرانجام نرسیده کوجه‌ها تا بازسازی مدرسه و مشکل اینترنت و خانه بهداشت و کشاورزانی که دانش و تجهیزات به‌روز ندارند. از درصد قابل توجهی که مهاجرت نکرده‌اند و اگر به کسب و کارشان بها داده شود می‌مانند و می‌سازند. وسط درد دل‌های عمه، چشمم می‌افتد به خطی انسانی که پشت پنجره شکل گرفته. به زنان دیار پدري که مشغول نشای آخرین خزان‌های شالی‌اند. صدای خواندنشان می‌آید. سه چهار نفرشان چادر شب بسته‌اند و گروه یازده نفره‌شان انگار دارند

رقیه توسلی | از خوش‌شانسی‌هایم یکی داشتن عمه‌ایست که توی شورای روستا خدمت می‌کند. دهیار است. خواسته بروم پیشش تا به عنوان روزنامه‌نگار، مشکلاتشان را از نزدیک لمس کنم. بهار روستایی شمال، معجون است. اسب و سوار رد می‌شوند. گله سفید غازها زیر آفتاب پیاده‌روی می‌کنند. بوی سیر تازه‌چین بلند است. جمعیتی زن و مرد گل‌اندود هم روی خشکه شالیزار نشسته‌اند به نان و هندوانه خوردن... دفتر شورا کنار زمین‌های برنج است. بعد خوش و بش و تعارف، عمه از همه چیز می‌گوید. از

نیمکت زندگی

دوقدمی شهر

